

Archiv pohádek, pověstí, obyčejů, starožitností
na Záhoří a Pobečví.

Časopis lidopisný. Vychází měsíčně v Týně u Lipníka.

Číslo za 4 halíře. — Poštou v Rakousko-Uhersku celoročně 1 kor.

ROČNÍK V.

Březen 1909.

ČÍSLO 3.

Litevské pohádky.

Přeložil P. Vojtěch Srba.

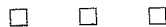
6. Jak si kurský rybář uhájil mužnou čest.

V královském jednom městě pod zámkem bylo jezero, a do toho jezera často chodil ryby lovit jistý kurský rybář z blízkého okolí. Brával s sebou syna, by mu při lově pomáhal. A byl ten kuršík (= mladý kur) náramně sličné a švarné postavy; králova dcera často jej vídajíc, velmi si kuršíka oblíbila. Proto kůra, chlapcova otce, přemluvila, aby syna pustil (sloužit) v zámku. Jakmile se dostavil, princezna mu zrovna řekla: zalíbil ses mi, musíš se státi mým mužem. Kuršík z toho nemálo se ulekl, a nevěděl, co říci, ale princezna tak milými a pěknými slovy naň dotírala, že se přec osmělil odpovědět, vždyť jsem já docela prostý jen člověk, neumím ani číst ani psát, a jinému ničemu nerozumím, jak s otcem ryby chytat. Na to princezna: to nic nedělá (nevadí); já tě pošlu do všelikých škol, dám tě vyučit ve všelikých uměních, a budu tě chovat jako (skutečného) králeviče. Takové řeči se kuršíkovi arci zalíbily, a tož zůstal v zámku. Ihned jej princezna dala po královsku obléci a pak posílala do škol. Kuršík měl dobrou hlavu, velmi snadno a dobře se učil, a tak všichni učitelé z něho jen radost měli; ale nejvíc se z toho těšila princezna a ještě vroucněji k němu lnuła. Jak už byl vychodil všecky školy, v mužný věk vospěl, a velké nabył moudrosti, princezna se s ním dala sezdat. Než, co se vám nštalo! V svačební večer, jak slavnostní hudba hrála a všelijací hodnostáři a urození páni se veselili, a královská nevěsta se svým sličným mužičkem už múnila jíti na odpóčinek, ženicha nikde a nikde.

Všecek zámeček z této příhody byl vzhůru a nastalo nemalé zděšení jak v rodině králově tak i mezi všemi hosty. V raně všeci služebníci a vojáci vysláni hledat, vrátili se s prázdnou. Z toho všecka v zámku radost obrátila se v kvílení, neboť nikdo nevěděl, kam se ženich poděl. — Než milý ženich byl se odebral na jednu loď; už před svatbou měl s lodníkem umluveno, že ten a ten večer přijde na loď, a že musí ihned odrazit od břehu a odjet. Jak tudíž v zámku svatební šum byl v nejlepším, on nepozorovaně se vytratil, rovnou pospíšil na onu loď, a jakmile vstoupil na ni, lodník v té uháněl pryč. Proto ho nebylo lze nikde najít. Poněvadž loď plula do Turecka, tak i náš milý kuršík tam zajel, a dal se u tureckého krále za otroka. Zároveň však se stavěl němým. Ale pro jeho sličnost u všech byl ve vážnosti a daleko široko nebylo jiné řeči, než o tom sličném otrokovi; sám král velmi se z něho radoval, jen mu bylo líto, že je němečkem. Ten (turecký) král měl jen jednoho syna a jednu dceru. Po nějakém čase král mu tak se naklonil, že musel při jeho stole obědvat, a poznáváje teď z veškerého jeho chování, že je to muž znamenitý, jeho němoty ještě srdečněji litoval, a najednou pravil, kdyby tento muž nebyl němečkem, za zetě bych si ho podržel. Slyšíc tato králova slova služebníci do jednoho přemýšleli, jak by se člověkovu mohla vrátit řeč. Jeden z rádců králových byl velmi nápaditý muž; ten měl podezření, že onen otrok němým ani nemůže býti. Zašel ke královi a prosil, aby mu němého otroka popustil na 24 hodin, že ho z němoty vyléčí na jisto. Král se z takové rady velmi potěšil a dovolil mu, aby si otroka na čtyřadvacet hodin vzal do svého domu, ale — doložil — jestli nedovedeš, aby mluvil, na hrdle tě potrestám, jestliže se ti to však podaří, štěstím tě zasypu. Rádce si tedy otroka vzal do domu a tu počal všelijak do něho dout, ale otrok nepromluvil; zkusil s ním co jen možného, strašil tak i onak, pravil, jestli nepromluvíš, já tě ožebračím, až líto bude (na tě hledět), neboť král mi dal moc, abych s tebou naráběl jak mi libo; ale všecko nic nezpomohlo. Posléze vida, že je všecko marné, začal milého otroka tlouci, a tak ho nemilosrdně stloukl, že ostal skoro polomrtvý, a přece nepromluvil. Když teď rádce viděl, že všechna práce vyšla na prázdno, stáhl otrokovi ještě s prsta prsten, který mu manželka v svatební den byla dala, a sobě jej nastrčiv, touž noc utekl, aby nebyl (od krále) usmrčen. Odebral se na jednu loď, která právě do té země a do onoho města plula, co byl z něho náš otrok. Doraziv města nevěděl, co počít a čím se na první čas živit, a tož se vydával za muzikanta, ani uměl něco málo hrát. Tak tedy dům od domu chodě přišel i k princezně, kteréž muž byl utekl, a jak tak jí «dělal muziku», ona zahlédla ten prsten na jeho prstě. Jak dohrál, princezna mu dí: muzikante, nebyl bys tak dobrý a ukázal mi prsten co máš na prstě? Zdvořile se ukloniv on na to: ale s radostí, a smeknův podával. Královna prohlédajíc prsten našla (začáteční) písmena svého jména, které zlatník byl v něj vryl, a tu poznala, že je to prsten její a právě ten, který kdysi svému ženichovi byla dala o svatbě, zaměňující vespolek prsteny. I ptala se muzikanta, jestli by ji prstenu neprodal. Odpověděl, velmi rád jej prodám, jen kdyby někdo koupil, jsem (chudobný) nešťastný člověk, neumím si dobře vydělat. Tedy princezna

prsten koupila a jala (se) doptávat, odkud by byl a jakým činem se až sem dostal; všecko jí pěkně vypověděl, a ona si to zapisovala. Po té královna se sebrala a odcestovala do Turecka, a to právě do toho města, kde se zdržoval ten král a všichni jeho otroci. Ale města dorazivši vydávala se za švadlenu i zašla ke královně a snažně prosila, aby ji přijala do šití. Královna z prvu neměla chuti, ale když ona tolik prosila a též velmi sličná byla, tož jí (u sebe) podržela. Z počátku přišlo jí šít jen prádlo hrubé, ale jak královna uviděla, že je velmi čistě ušité, tu jí dávala i věci jemnější a posléze dostala (do práce) i nejvzácnější hedvábi, batisty a co vše v královském paláci bylo nejvzácnějšího z látek. Královna se takovému pěknému dílu nemohla dost nadívat a takovou měla s něho radost, že si jí podržela (za «dvorní švadlenu»). Poněvadž taky byla bystrého ducha a velmi hezkých způsobů, královna i sám král v takovou ji vzali vážnost, že po čase rovněž byla připuštěna k stolu královské rodiny. Už dávno, co tu meškala, měla ne jednu příležitost užítí svého zasnoubence, také on jí viděl, oba jeden druhého v raně se poznali, ale nikdy se nemohli tak skrytě sejít, aby mohli spolu porozprávět. Nyní však, když už u jednoho stola jídávali, myslila si, že snad přece s ním samým se někde sejde; ale nesešli se. Také živé duši se nesevěřila, že ten němeček by byl její muž. Ale když král pořád ještě těžko nesl a bez ustání z němoty svého milce se trdil, tu švadlena jednou navrhla, já vezmu na sebe že začne mluvit, jestli ho se mnou jednou přes noc v mém pokoji byste zavřeli. Král povolil to zkusit, ale též jí nahrozil, jak by se jí nepovedlo, že bude za živa upálena. Leč ona nedbala, sama sobě povídajíc, «já přec vím, že není němý, jistě ho přemluví, bude muset (alespoň se mnou) rozprávět». Kterýsi večer dopravili toho otroka k švadleně do její světnice. Jala (se) s ním mluvit o čem o tom, ptala se ho, proč utekl a ji zanechal, proč tak daleko odcestoval a tolikou nesnáz na se vzal, ale on — nepromluvil. Potom prosila, plakala, aby přec promluvil, a neučinil toho. Zase začala: podívej se, jak jsem tě měla ráda a mám dosud, pro tebe jsem tak daleké cesty se odvážila, abych se aspoň ještě jednou za svého života s tebou sešla, tebe spatřila; či je ti vše to za nic, či ti mne zhola nic není líto, že z lásky k tobě tolik strachu a žalu jsem přestála? A když to všechno nic, či ani tenkrát se nade mnou nesmiluješ, když skrz tebe budu muset jíti na smrt, neboť věz, jak zejtra nebudeš rozprávět, tož já za živa budu upálena. Než všecka její slova, prosby slzy byly marny, on ostal němý. Ráno král kázal otroka přivést; nemohl rozprávět. Proto, jak zněl rozkaz, švadlena měla být upálena. Ihned na místě určeném hromadu dříví tak složili, že ostala prostřed díra pro ni. Když to bylo hotovo, nejprve toho němého postavili před hranici, potom přivedli švadlenu černo oblečenou. Síla lidu se sešlo dychtiví vidět, jak to dopadne. Vedle hranice jeden z královských zřízenců zřetelným hlasem přečetl ortel smrti a po té měla ouzkým otvorem, na to tam nechaným vlézt do té hranice. Ale jakmile se přiblížila k tomuto otvoru, tu němý otrok vzkřikl mocným hlasem: «nečiňte jí nijaké křivdy, je to má žena!» Nemalý šum nastal mezi všemi lidmi a všichni rukama tleskajíce se radovali, že taková hezká dívčina te dostane na živě. Jeden ze služebníků běžel ke

královi a celý příběh mu vyložil. Král ani nechtěl věřit, rozkázal, aby mu ihned oba ty dva přivedli, a když před ním stáli, nemohl se dost tomu vyna- divit, že milý jeho otrok — uměl mluvit. Ale přece tu celou utajenost nemohl pochopit a chtěl vědět, proč on se svatby utekl. I pravil (ženich): «Poněvadž jsem byl skutečně jen z nízkého rodu a prostým člověkem, povídal jsem si, všeska rodina královská a všichni ostatní urození páni přec jen tě budou od- strkovat a za nic považovat; proto jsem sběhl. A poněvadž nyní tak se při- hodovalo, že já jsem svou ženu vysvobodil z velkého nebezpečí, ba i od smrti, a i ona že zkusila, co to je v bídě žít, tož i ona se mnou již nikdy nebude pohrdat, a já tím raději chci jí býti mužem». Král a královna tomu velmi byli rádi, a sám tento turecký král bohatě je obdarovav na vlastních svých lodích kázal dopravit domů. Ale i v otcovské zemi po jich návratu takové nastalo radování, jakému nebolo roveň; po smrti pak starého krále jeho zet stal se králem této země. (Napsal Kunitátis v Kakších.)

Pověsti z Pavlovska.

Hynek Špunar.

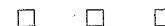
1. Propadnutá Lhota.

Nedaleko Pavlovic jsou jihovýchodně role «Lhota» jmenované po osadě tu druhdy stávající. V Pavlovičích žil v 15. století vladyka Pavlovský, jehož rod má kameny hrobové zazděné na stěně chrámu Páně, stavu rytířského*) a daroval Lhotě kus lesa. Po smrti jeho přes mnohá dobrodiní jeho manželky, stali se Lhotští loupežníky. Na tvrzi v lese Záhoří u Hradčan žil zeman Šebedovský násilné povahy. Náčelník Lhotských, starý Kapca, pravil jednou sousedům: «Přidružíme se k panu Šebedovskému, aby nás bylo víc». S tímto přepadali povozy přivázející sůl z Olomouce. Při jednom přepadu hnali se za formany ujíždějícími k hradčanským rybníkům. První forman zapadl do bahniska a se vším utonul. Ostatní přeřezali postraňky, sedli na koně a ujeli s holým životem. Loupežníci vidouce formana tonouti, hrozili se. Z bahniska vystupovala pára jako zlé znamení a polekaný Kapca tuše zlého, prosil zema- na, aby jeho lidi do Lhoty vyprovodil. Cestou se Kapca nepohodl se Šebe- dovským a v hádce ho probodl. Tělo jeho zakopali na roli posud zvané «Šebedovská pod Hýkem». Družina zemanova přidala se ke Lhotským, tvrzi v Záhoří vybili, vyloupili a zapálili. Byla dřevěná a nezůstalo po ní leč pří- kopy a val. Od té chvíle byli Lhotští postrachem kraje. Vojsko z Olomuce vyslané loupežníky přemohlo, popravilo, jen Kapca sám se potrestal. Oběsil se za Lhotou v lese Hýku, který je nyní polem. Od té doby v noci tu straší, válí se tu v těch místech ohnivá bečka, přebíhá černý pes s očima ohnivýma neb obchází černý muž. Ještě před nemnohými lety viděli lidé strašidelné zjevy loupežníka Kapcy. Lhota zanikla, snad se propadla, nebo jsou tu hlu- boké debě.

(*Rod postavil nový kostel na místě starého.)

2. Obrázek na Padětku u Pavlovic.

Před třemi sty léty vyoral sedlák na Padětku obrázek Matky Boží. Odhodil jej stranou hledě si práce. Doorávaje brázdu k lesu Záhoří spatřil tu tři krávy dupati čerstvé brázdy a bičem je odehnal. Oral dále. Vraceje se po druhé i třetí k tomu místu, opět krávy zkpřenou půdu dupaly. Ve zlosti bil do kráv nemilosrdně žena je k lesu. Ty pojednou zůstaly viseti na břizích strašlivě bučice. Hospodáře pojal velký strach, nechal potah na poli a běžel dom. Sschvácený ulehl, vypravoval o obrázku a o těch kravách. Na to skonál. Lidé vyšli z Pavlovic k lesu, našli koně u pluhu, ale krávy nenalezli. Obrá- zek očistili a pověsili na sloupu blíž toho místa. (Příště dále.)

Různé příhody.

Z **Bezuchova** pásl pohunek koně pod lesem na loukách při potoku. Zašel si do lesa na jahody. Z nenadání namanul se blízko něho pánek v zeleném kabátě, na hlavě gevírek (čepicu), s kopytem koňským na jedné noze a trhal poblíž jahody. Z levého šosu kapala mu voda. Koně nedaleko se pasoucí stá- vali se nepokojní, ohlíželi se k lesu, frkali, že pohunkovi bylo úzko v té spo- lečnosti. Strachem skočil na louky, na koně a upaloval k dědině. Za sebou slyšel smích vodníka. Při sušení sena sedával tu u potoka, na chrásti rozvěšel pentle a volal na děvčata: «Pojďte, vyberte si, dám vám bez peněz». Ty si ho však nevšímaly, nebo je často ošidil; pentle byly tráva, šáší, nebo žabince. Kdo si těch pentlí nabral, byl v jeho moci. Jindy odjížděl pohunek z luk, viděl při potoku prasátko kvičící sem a tam pobíhati. Seskočil, chytna prase za- motal je do haleny, položil na koně a pak jel domů. Tu spatřil, jak se kůň sedlový potí, z tlámy bílá pěna mu teče a z haleny dlouhé voda kane. Strá- chem odhodil prase na zem a ujel do Bezuchova. Za sebou slyšel smích vod- níka. Jednou ve svátek zakázal hospodář Skála pacholkovi koně pást. Ten ale stál na svém, že požene, je prý tam málo dobytka a koně se napasou. Těž chasa mu domlouvala, aby to nekonal a hospodáře poslechl. Odpoledne vyvědł koně a když se přes potok brodil na louky, stahl jej vodník do vody a utopil ho. Nedlouho na to vrátil se jeden pacholek z jarmaku Dřevohosti- ckého pozdě v noci. Od Radkova šel přes louky. Měsíc svítil jak rybí oko. U potoka slyšel zpěv a přijda blíže viděl na kopce sena vodníka, kterak si boty popravuje. Vodník zpíval: «Svíť měsíčku svít!» — Mám ešče jeden botek šit. — V Bezuchově hody budou, — budou se tam bit. — Mosém já tam být.» Pacholek potichu přibral se ke kopce a sukovicí srazil vodníka dolů. Ten sebral botek, sedl si na kopku, jak by se mu ničeho nestalo, zpívaje: «Svítil bych, nebil bych!» Když jej pacholek opět s kopky srazil, skočil do potoka. Botek tam zanechaný vzal si pacholek dom a tři nové při něm roz- trhal. Jindy přišel vodník k sedlákovi do Bezuchova, aby ho zavezl přes Bečvu u Prosenic, že se tam odstěhuje. Byl mu po vůli a za Raclavicemi sdělil jemu vodník, že se může podívat na jeho boj pod mostem s druhým

vodníkem. Jak se na vodě objeví bubliny a voda se začervená, aby ujel, že by se mu zle vedlo. Tak se stalo. Když povoz vjel na most, skočil vodník po hlavě do Bečvy, sedlák pohlížeje na vlnící se vodu a na bubliny naskakující obrátil povoz a ujížděl zpět, když se voda počala červenat. Vodník za ním volal: «Dal ti čert nos, nebo bych ti tak vyvedl, jak tomu v té vodě!»

U Týna na splavu seděl vodník s dýmkou nacpanou. Prosil mládence, aby mu dal ohně. Mládenec mu ochotně posloužil a mžiknutím popadna ho za ruku stahoval do vody. Ten se brnil, vzpíral ale brzo umdlával. Zpoměl si, že má za kloboukem obrázek Matky Boží Frydecké a zavolal: «P. Mario Frydecká, buď mi pomocnou! Vodník se mu posmíval, řka: «Ona nemá tak dlouhé ruce, aby ti pomohla.» Než mládenec počal vodníka přemáhat a vysvobodil se z jeho moci.

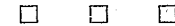
Z Radkov šla kovářka Čechová do Dřevohostic na Roráty po silnici. Přicházejíc ke kříži, vidí ohnivou bečku protiv sobě se válet. Přestrašena zvolala: «A Slovo Tělem učiněno jest!» V tom jako plesknutím rukama zjev se ztratil. Staříček Navrátil, když byli mladí, pásli jednou koně na «Okrůžkách». Prostřeli si halenu na zem a lehli si udímnout. Po chvíli začali koně frkat a jevíli nepokoj. Navrátil se probudili a volali: «Hó! malá, hó!» Koně ale nedbaly a frkaly dál. Tu přišel na ně strach, skočili, ohlíželi se a s hrůzou spatřili nedaleko sebe černé psisko s ohnivými očima, jak talíře. Zapoměli na halenu a ujížděli dom. Ostatní koně běželi za ním a pes vedle něho. Na mostě u dědiny se mu ztratil.

Za Dřevohosticemi k Lipové stojí mlýn «Debrňák», že je položený v děbři (zmole). Strašovalo tu a v rohu zahrady našli jednu kostru člověka tu zabitého. Výměnkář Kostrůch šel jednou tuto na Roráty z Lipové. U Debrňáku viděl před sebou na silnici veliké černé vrata. Přestrašný běžel zpátky a ležel nemocen přes celé Vánoce.

V Příkazích se vypravuje: Když kroměřížský kníže pán (František z Dietrichsteina) byl v Brně na Špilberku uvězněn, bylo mu po čase dáno na vůli, aby za sebe postavil do žaláře dvacet mužů. Manský sudí rozhlásil po statečích knížete, aby se přihlásil, kdo by se za knížete chtěl obětovat. V Javorníku té doby žilo dvacet mužů ze Záhoří. Naši jim říkali: chlapi, ůradi i zbojnici. Měli v dědinách své ženy a rodiny, rádi by se k ním vrátili a proto se ohlásili, že se nechají za knížete pána zavřít. Vyžádali si pak pouze po dlouhé plachtě, kterou se opásali. Tak šli do Brna, ohlásili se na Špilberku a byli před očima knížete uvěznění, on pak propuštěn. Po čase stalo se, že opatrně mříže železné v jednom okně vylámali, na železnou skobu přivázali dlouhý provaz z těch placht a zpustili se v tmavé noci přes hradby. Jeden z nich při skoku z výše značně zlomil si nohu. Kamarádi ho neopustili, donesli do Kroměříže a za svou odvahu dostalo se jim zaopatření.

Z Osíčka žala jednou stařenka Zahradníková trávu na «Malcové». Přišel k ní černokněžník, ukázal jí na mezi křib (chrást), aby ho odstavila. Stařenka lehce tak učinila a jaké bylo její podivení, když spatřila na sklípku veliký poklad zlata a stříbra. Černokněžník jí řekl: «Ten poklad vyoře hospodář

vašeho ggruntu ve čtvrtém pokolení, ale musí mít v pluhu čtyři vrané kobyly. Po letech se přihodilo, že na tom gruntě žil hospodář čtvrtého pokolení, ten vypěstoval si čtyři vrané kobyly a chystal se pak poklad vyorat. Zapřáhl první pár koní, a když pacholek druhý pár vyváděl, spadla jedna kobyla z náspu a zlomila si nohu. Poklad je tam posud.

Hry dětí na Záhoří a Pobečví.

51. Na jelito.

Děvčátka udělají kolo, držíce se volně za ruce. Jedno losem určené obchází kolem nich, čítajíc 10, 20, 30 atd. Náhle pak některé lepne po zádech. V té opačnou stranu obě kolo dvakrát oběhnou. Které je spíše na svém místě, vyhrálo, druhé pak čítá a lepe.

52. Na kočku a myš.

Děti stojí v kole na trávníku. Jedno je kočkou a stojí v kole. Jiné je myš a schová se za některé venku. Kočka čítá pak: jedna, dvě, tři! Tu všichni vyzdvihnou ruce, pustí kočku ven, která myš chytá. Vběhne-li tato do kola, spustí ruce a hledí kočku zadržet. Tá se namáhá myš s kola vypudit, protrhne ruce a chytne ji. Na to se úlohy vymění.

53. Na vodníka.

Chlápci a děvčata posedají různě pod kopeček, nebo pod břeh a jsou rybami. Jeden je vodníkem, sedí na kopečku a ryby naň pokřikují: «Vodníku, vyskoč na mě; dám ti jabko, až uzraje!» Potom se ryby perou jako ve vodě, křičíce: «Kšó ryby!» Vodník skočí mezi ně a koho chytne je s ním vodníkem. Tak se to opakuje, až jsou všichni pochyťaní.

54. Na hlídače.

Děti chodí po zahradě nebo po louce zpívající: «Trhám, trhám stróče (hrachové lusky), na zelené lóce; co natrhám, to prodám, hlídačovi nic nedám!» Hlídač je na to chytá. Koho chytne, pomáhá jemu, až jsou všichni pochyťaní.

55. Na zámek.

Děti udělají kolo, pevně se rukama držíce. Jedno stojí uprostřed, přistoupne k některému, řka: «Jaký zámek máte?» Ten mu odpoví: «Papírový, nebo železný, stříbrný, zlatý, tvarohovy, trnkovy a j. Tu se tázající v kole rozběhne a hledí ruce roztrhnout. Kdo jej chytne, stoupne do kola a hra začne znova.

56. Na poštu.

Děti posedají na trávníku. Jedno dává jim jména známých dědin a měst. Druhé je poštu, přiblíží se k ním, zatroubí na dlaň: «Trá—rá!» Ten co dával jméno táže se: «Kde jste byl?» Pošta odpoví na př.: «v Lipníku». — «Kam

jedete?» — «Do Hranic!» Kdo má jméno Hranic, chytne se pošty za kabátek neb sukýnku, jedou stranou a pak vrátivše se ke skupině pošta troubí: «Trá—rá!» — Tak se to opakuje, uhodnutý chytne se zadního. Není-li jména, které pošta vysloví, odjede se všemi, přijíždí znova, až jsou všichni uhodnuti a za sebe zachytnuti.

57. Na nožíce.

Děti vyvolí si za cíl několik stromů, nebo kamenů. Jedno stojí uprostřed a ostatní zaměňují místa. Přebíhají od stromu ke stromu, od cíle k cíli a ten uprostřed hledí zastoupit některý cíl. Kdo se opozdí, stoupne do prostřed a hledí zase někomu místo zastoupit. Tak se stíhají přebíhající dle libosti.

58. Na zástavy.

Děti obstoupnou kolo. Jedno hodí pilant protějšimu a zároveň vykřikne první slabiku slova libovolného, na př. Trá—. Než protějšek pilant zachytne, musí slabiku doplnit, zde na př. — va. (Ko—lo, mrač—na, ov—ce a j.) Kdo nedoplní slabiku vyvolanou ve slovo, dá zástavu. Zástavy se pak vykupují, na př.: Hlídač zástav ukáže jednu a řekne: «Komu to patří, ať sladí cukr!» (t. j. ať dá někomu hubičku, děvče děvčeti, chlapec chlapci).

Drobné zprávy.

Srbové v horní Lužici vydávají překrásný měsíčník zábavný «Lužica» s velikými oběťmi, ročně 4 kor. Prosím vše inteligenty vlastenecké o předplacení na adresu: P. Jakob Bart. Čišinski, redaktor, in Panschwitz bei Bautzen, Königreich Sachsen. Všem lze rozuměti k veliké potěše radostné. Lužičané jsou bratři naši, podporujeme je odebíráním jejich časopisů.

«Záh. Kron.» lze dostati v Hranicích u firmy Al. Schützera a v Lipníku u p. Ant. Langkramra.

K účelu dějezpytnému mám sebrati názvy částí dědin, polí, lesů, luk a starých cest. Přátelé! Napište to na cedulky a pošlete «Záh. Kron.» Na příkl.: Týn a) Dědina: za dědinou, Kutišov, Závrbek (byl lesem, darován pány z Kravař Lipníku), u Kostela, Novosady. b) Pole: Pod stavy, Mesla, Žabinky, Za struhou, Vyroubaniny, Břeží, Záruby, Kopanina, Různo, Bezděkov, Mezi-debří, V loukách, Obory, Kouty, Hrachoví, Zlechoví, Kuče, Záhonky. c) Lesy: Týnský kopec (na něm hradisko Týn z mladší doby kamené), Heištýn (zámek vystaven v 13. stol. do zadní části hradiska), nad Pohancem (chodník z hradiska dolů k Bečvě k zvaný «Pohanský»). Krásnica, Kozí hřbety, u Obrázku, Kutálka, pivný potůček, suchý důl, Černá debř, Týnská hora, Hrabina, Dřínová, Neskořků důl, v Kopci, Barvínková, Žukyně, Slavičská. d) Cesty: Záhorka (starodávná cesta z Hradiska Týna k Paršovicím, s odbočkami do Lhoty, Radotína, Soběchleb, Dolních Něčic a Rakova; Svinec (náhle se vine z Týna do Lhoty); Hučnica (z Hradiska nad Podhůrou k Lipníku).